

RADU R. FLORESCU, MATEI CAZACU

SÂNGE DIN SÂNGELE LUI DRACULA

Saga boierilor Florescu

Traducere din limba engleză de
Carmen Ion

Ediție îngrijită, prefață și postfață de
Matei Cazacu

CORINT

CUPRINS

Prefață la ediția românească (Matei Cazacu)	5
Prefață la prima ediție (Radu R. Florescu)	11
Mulțumiri	15
Introducere	19
Denumiri de curteni și demnitari români și alți termeni specifici	23
CAPITOLUL I	
Numele meu este Florea	25
CAPITOLUL II	
„Omul-lup” se pune în slujba lui Vlad Dracul	31
CAPITOLUL III	
O căsătorie Florescu-Dracula	53
CAPITOLUL IV	
Maria cea Bătrână salvează numele Florescu.	69
CAPITOLUL V	
Moartea tragică a doi frați vitregi: Mihai Viteazul și Radu Florescu.	96
CAPITOLUL VI	
Familia Florescu în secolul al XVII-lea: manierele îl fac pe om.	116
CAPITOLUL VII	
Supraviețuirea Floreștilor sub domniile fanariote ...	138

CAPITOLUL VIII	
Casa din București a revoluționarilor de la 1848.	156
CAPITOLUL IX	
Un general conservator și un muzician liberal se unesc	177
CAPITOLUL X	
Un patriot și România Mare	213
CAPITOLUL XI	
Radu Florescu: un diplomat nediplomat	249
CAPITOLUL XII	
Radu R. Florescu, profesorul distrat	300
CAPITOLUL XIII	
În căutarea lui Dracula	338
CAPITOLUL XIV	
Unchiul George și mătușa Elza Florescu Miclescu supraviețuiesc fascismului și luptă împotriva comunismului	376
EPILOG	
Generația postcomunistă: căutarea noilor frontiere și recuperarea vechilor valori	423
Averile mobile și imobile ale familiei Florescu (secolele XIV–XIX)	459
Postfață (Matei Cazacu)	463

CAPITOLUL I

NUMELE MEU ESTE FLOREA

Printre cele peste 100 000 de documente rare de la Arhivele Naționale din Brașov se numără și un blazon vechi ce înfățișează un bărbat cu coif pe cap și ținând în mână... o floare! Floarea este înconjurată de stele și de figuri de dimensiuni mici, greu de distins. Pentru un necunoscător, asocierea dintre un coif și o floare poate părea deplasată, însă pentru un român ea este perfect naturală și plină de semnificații, căci România este o țară mândră, care s-a remarcat în istoria sa îndelungată prin rezistența în fața invadatorilor și prin nespusa sa frumusețe. Astfel încât coiful, floarea și figurile se îmbină pentru a forma o moștenire totemică fascinantă, ce-și are rădăcinile în podișurile unui ținut înflorit pe nume Transilvania.

Blazonul, vechi de peste șase secole, aparține familiei Florea, un nume creștin cu rezonanțe în termenii latin și românesc însemnând „floare”. Familia Florea descinde din străbuni care au trăit în podișul din Țara Românească din vremuri imemorabile. Unii specialiști în genealogie sunt de părere că acest neam se trage dintr-un cneaz războinic valah al cărui nume este menționat, pentru întâia oară, în 1247, într-o *diploma*, termen vechi ce

descrie documentele Cavalerilor Sfântului Ioan, care au stăpânit cetatea Severinului de pe malul Dunării. În timp ce a merge și mai mult în trecut pe urmele originilor numelui Florea ar fi probabil foarte dificil, studierea evoluției numelui între secolele al XIII-lea și al XXI-lea este nu numai posibilă, ci a și fost făcută.

Cum de știu acest lucru? Din două motive: primul, pentru că sunt istoric de meserie; al doilea, pentru că numele meu este Florea, sau Florescu, echivalentul românesc modern.

În această carte, intenția mea este, așa cum am mai spus, de a lăsa deoparte, pentru prima oară în șaiszeci de ani de carieră ca autor, mantaua nepasională și, să sperăm, obiectivă a istoricului universitar pentru a vă relata, cu propriile cuvinte, povestea familiei mele, care vine din vechime. Pentru a ajunge la acest rezultat, va trebui să pendulez între folclor și documente istorice, însă sunt încrezător că voi putea face asta, mulțumită căilor deschise de unchiul meu, răposatul George D. Florescu, unul dintre cei mai de seamă genealogiști români și omul căruia i-am dedicat această carte. Înaintea morții sale, survenită în 1976, unchiul mi-a pus la dispoziție nu numai istoria familiei compilată de el, ci și toate celelalte scrieri ale sale, fără de care nu aș fi fost capabil să scriu acest volum.

Așadar, după ce i-am adus omagiul cuvenit, să revenim la misteriosul Florea, care probabil nu a lăsat în urmă documente scrise, ci un blazon expus acum cu mândrie la Arhivele Naționale din Brașov.

*

Faptul că istoria începe cu cuvântul scris este un lucru de netăgăduit, însă în anumite situații, confruntat cu absența totală a dovezilor științifice, istoricul are dreptul să recurgă la imaginație. Îmi arog acest drept, în încercarea

de a explica modul în care numele latinesc *Flor(us)/Florea* a ajuns să fie adoptat de un străbun îndepărtat de-al meu care a trăit într-un ținut înflorit de dincolo de munți, în secolul sau secolele așa-numitului Ev Mediu întunecat de după retragerea legiunilor romane, la finele veacului al III-lea d.Hr. Exerțându-mi acest drept, avansez ipoteza că, de fapt, cel dintâi strămoș al meu pe nume Florea — și totodată străbunul infamului Dracula — ar fi putut fi fiul unui țăran romanizat, născut în acele vremuri îndepărtate.

Așa după cum a subliniat prietenul meu, coautorul acestei cărți, istoricul român Matei Cazacu de la Universitatea din Paris, inițial clanurile nu aveau nume, dar pe parcurs le-au preluat pe cele ale localităților de origine. Florea este indubitabil un nume latinesc, la fel cum Transilvania vine din alăturarea a două cuvinte latinești, *trans* și *silva*, altă dovadă că, la un moment dat, în perioada Evului Mediu întunecat, daco-romanii s-au retras în podișurile de la poalele dealurilor transilvănene, pentru a se putea bucura de protecția oferită de munți.

Unul dintre studenții mei a identificat odată Basarabia, actuala Republică Moldova, ca fiind „cea mai bună parte a Arabiei”, o confuzie poate nu întru totul incorectă. Și asta pentru că au existat împărați romani cu numele de *ARAB*, în timp ce prefixul *ban*, însemnând „guvernator”, stă la originea denumirii părții de sud-vest a României — Banat.

În general, lumea occidentală a folosit pentru a defini noul stat în care a trăit Florea denumirea Valahia, un termen german care descrie o regiune de oameni vorbitori ai limbii latine. Românii preferă însă termenul *Muntenia* (ținutul munților) sau, și mai bine, *Țara Românească*, sintagmă încetățenită ca urmare a faptului că romanii au stăpânit o mare parte din această zonă timp de circa

200 de ani (101–275 d.Hr.). Familia domnitoare care, sub presiunea maghiară, a întemeiat acest stat la sfârșitul secolului al XIII-lea se numea Basarab. Majoritatea istoricilor sunt de părere că este un nume de origine cumană, fiind purtat de prinții de Făgăraș, o regiune situată în sudul Transilvaniei.

Din nefericire, actualmente nu mai există descendenți direcți ai Basarabilor, care să poată rezolva problema genealogiei acestui neam supunându-se unui test ADN. În schimb, familia Florea a avut mai mult noroc. Am supraviețuit până în ziua de astăzi și, prin urmare, ne stă în putință să ne studiem descendența cu mai multă acuratețe. Totuși, o abordare a istoriei României prin prisma ADN-ului ar fi un demers extrem de dificil, din cauza amestecului inevitabil de neamuri survenit în urma migrațiilor, care face imposibilă orice teorie a purității raselor promovată de istorici naționaliști, latinizanții, slavizanții și tracomanii numărându-se printre cei mai vehemenți susținători ai purității.

De la începutul secolului al XX-lea încoace, și cu precădere în perioada comunistă, unii tracologi — dar și dictatorul Ceaușescu însuși — au subliniat mereu importanța numerică a populației trace din Europa de Est. Într-adevăr, celebrul istoric grec Herodot („părintele istoriei”) a afirmat că tracii reprezentau cel mai numeros popor în Antichitate și că, dacă triburile lor ar fi dorit să se unească sub un unic conducător, ar fi cucerit regiunea. Un singur trib, cel al dacilor, a reușit să-și supună o bună parte din actuala Românie, însă, din nefericire, în ciuda curajului de care a dat dovadă regele lor, Decebal, ei nu au avut puterea de a înfrânge legiunile romane ale împăratului Traian, în cele două campanii desfășurate succesiv, între anii 101–102 și 105–106 d.Hr.

Cu toate că unele familii românești cu origini în epoca medievală sunt îndreptățite să pretindă că prin venele lor curg picături din sângele Basarabilor (la fel ca numeroasele familii franceze care își revendică descendența din Charlemagne), actualmente nu mai există moștenitori în linie directă ai fostei familii domnitoare. Neamul Florea, care ulterior avea să-și ia numele Florescu, se numără printre aceste familii. Membrii săi reprezintă totodată singurul clan care, în chip aproape miraculos, a izbutit să își păstreze numele până în ziua de astăzi, o afirmație pe care o susțin cu tărie.

Să ne îndreptăm acum atenția către un mic triunghi din colțul sud-vestic al actualei României, situat între Dunăre, la sud, iar la est delimitat de un afluent al său, Oltul, o regiune care a marcat frontiera Imperiului Roman după retragerea legiunilor, în anul 275 d.Hr., și pe care am putea-o denumi „Triunghiul Florea”.

Este foarte probabil ca la acel moment din istorie un oarecare Florea să se fi stabilit în această zonă, situată în apropierea anticului oraș dac Drobeta, în locul unde fluviul formează o meandă în formă de potcoavă. Acolo se găsea și un șir de patru defileuri abrupte și înguste, cunoscute sub numele de Porțile de Fier, care separă Munții Carpați la nord de Alpii Dinarici la sud (Porțile nu mai există, fiind acoperite, în 1972, de apele lacului artificial creat pentru punerea în funcțiune a uriașei hidrocentrale de la Porțile de Fier). De-a lungul secolelor, regiunea a fost scena multor frământări și conflicte ale căror urmări persistă până azi.

În anul 105 d.Hr., împăratul roman Traian a construit un pod peste Dunăre care să asigure trecerea trupelor sale către nord. Acesta a fost însă distrus în 278 d.Hr., cu scopul de a împiedica pătrunderea pe la sud, în imperiu, a

Al doilea consilier cu rang de ambasador la Londra era Matila Costiescu Ghyka, filozof și matematician de oarecare renume, căsătorit cu fiica ducelui de Norfolk. Tata a ajuns la Londra într-un moment extrem de critic — la puțin timp după ce, prin Acordul de la München, Chamberlain permisesse Germaniei anexarea Regiunii Sudete, convins că astfel va aduce pacea. Acordul a însemnat însă începutul sfârșitului pentru Cehoslovacia, țară foarte dragă tatei.

Într-unul din rapoartele trimise lui Petrescu-Comnen, tata a pus, în mod corect, responsabilitatea capitulării cehoslovacilor pe umerii lordului Runciman, care tocmai se întorsese de la Praga, unde încercase să explice anexarea regiunii de către Hitler pe baza principiului autodeterminării.

În orice caz, lipsa de pregătire pentru război a Franței și a Angliei, ca și nepăsarea Poloniei și izolaționismul american — exprimat de tatăl viitorului președinte John F. Kennedy, ambasador la Londra la acel moment — au părut să justifice cedarea lui Chamberlain.

La puțină vreme după sosirea tatei la Londra, legația română a început pregătirile pentru vizita îndelung amân timerată a regelui Carol al II-lea la Court of St. James. După Acordul de la München, Carol dorea să-l întâlnească pe Regele George al VI-lea al Marii Britanii. Mândru de legătura sa de rudenie cu Familia Regală britanică, el era nerăbdător să afle în ce măsură România se putea baza, în noile condiții post-München, pe sprijinul diplomatic, economic și (posibil) militar al Regatului Unit.

Membrii legației au fost instruiți să facă pregătiri protocolare amănunțite pentru vizita regală, planificată pentru trei zile (17–19 noiembrie 1938). Cu puțin înainte de sosirea în Anglia, Carol a decis că sediul din Kensington

al legației nu era suficient de elegant pentru a primi oaspeți regali. Drept rezultat, a fost achiziționată una dintre cele mai frumoase vile londoneze, în Belgrave Square numărul 3, la două case de reședința ducesei de Kent. Clădirea din Kensington avea să servească drept cancelarie.

Regele Carol, Marele Voievod de Alba Iulia Mihai și ceilalți oaspeți regali au fost întâmpinați conform protocolului, la Gara Victoria. Au urmat trei zile de recepții la Buckingham Palace, unde însoțitorii lui Carol s-au arătat foarte preocupați de plasarea la masă; în special Urdăreanu, care i-a amintit la telefon lui Grigorcea că rangul său era echivalent cu cel al ducelui de Norfolk. Ambasadorul, impacientat, i-a trântit telefonul în nas, după ce l-a informat pe noul favorit că nu-i va mai răspunde la alte apeluri, ofensă care l-a costat postul — curând a fost eliberat din funcție și chemat la București. O altă gafă s-a petrecut la sediul legației, la sosirea lui Carol al II-lea: Grigorcea l-a lăsat pe rege să aștepte în sala de recepție timp de câteva minute, în timp ce portretul ministrului de Externe era atârnat în locul celui al monarhului.

În ciuda acestor incidente, vizita lui Carol al II-lea poate fi considerată drept un succes de ordin personal, și aceasta mulțumită spiritului său flamboiant, uniformei elaborate și abilităților oratorice, care l-au redus pe monarhul britanic (care avea un defect de vorbire) la statutul de rudă modestă. În afara obligațiilor protocolare, convorbiri cruciale s-au desfășurat între Carol, prim-ministrul Chamberlain și Halifax, ministrul de Externe britanic.

În ceea ce privește rezultatele practice, vizita lui Carol al II-lea la Londra s-a dovedit a fi dezamăgitoare. În afara dorinței guvernului britanic de a extinde creditul de cinci milioane de lire sterline, pentru achiziționarea de către România a două vase cu torpile, a câtorva avioane

militare și a altor mijloace tehnice de luptă, Marea Britanie a părut să accepte preponderența economică a Germaniei în România, atâta timp cât aceasta nu îi afecta propriile interese.

Între timp, Fabricius, ambasadorul german la București, a devenit suspicios în legătură cu vizita lui Carol la Londra și a primit instrucțiuni de la Hitler să aranjeze un ocol prin Berghof, în drumul spre casă al regelui. Carol a acceptat să facă o oprire la Berchtesgaden, împreună cu fiul său, Mihai.

Nu s-au păstrat consemnări scrise cu privire la acea întâlnire, însă din mărturii transmise oral se pare că regele a ascultat obișnuitul monolog al lui Hitler, după care și-a asigurat gazda de faptul că, fiind membru al vechii familii aristocrate germane a Hohenzollernilor era dispus să-i facă pe plac Führerului, concesionând Germaniei petrolul și grânele României. În schimb, Hitler urma să apere România în fața revizionismului maghiar, bulgar și sovietic. Tata a fost întotdeauna de părere că regele Carol al II-lea, la fel ca unchiul său, Carol I, nu și-a uitat niciodată rădăcinile germane.

Urmarea demarării sub bune auspicii a relațiilor dintre România și Germania a fost una foarte surprinzătoare. În drum spre București, Carol a dat ordin ca Zelea Codreanu și alți membri din conducerea Gărzii de Fier, care fuseseră închiși sub pretextul că încercaseră să evadeze pe când erau transferați de la București la Ploiești, să fie asasinați. Asasinatul a șocat întreaga lume și l-a îngrijorat pe tata, care, fără a simpatiza cu Garda de Fier, nu era de acord cu astfel de metode, total străine spiritului românesc.

Asasinatele politice erau relativ frecvente în Balcani, și în special în Serbia și Bulgaria, însă în România nu

avuseseră loc decât două astfel de evenimente: primul, în secolul al XIX-lea, sub domnia lui Cuza, și al doilea în 1933 — uciderea prim-ministrului I. G. Duca. Odată cu apariția Gărzii de Fier, asasinatul politic a devenit însă o modalitate tot mai frecventă de eliminare a celor mai importanți oponenți politici.

Garda de Fier a ripostat curând, prin asasinarea prim-ministrului Armand Călinescu, iar ulterior prin cea a marelui istoric Nicolae Iorga. Regele a abolit Constituția din 1923 și s-a înconjurat de o camarilă. Termenul este preluat din spaniolă, în care desemnează o încăpere de mici dimensiuni; în contextul nostru, este vorba despre un grup mic de oameni care, fără a fi membri ai guvernului, au ajutat la instaurarea unui regim autoritar. Această camarilă era formată din protejați de-ai regelui, indivizi mediocri care l-au sprijinit pe Carol în ceea ce avea să devină „dictatura regală”, sistem de guvernare dezaprobat de tata.

Singura nominalizare pe care tata a primit-o cu bucurie a fost aceea a lui Viorel Tilea, ca înlocuitor al lui Grigorcea în calitate de ambasador al României la Londra. Așa cum am arătat, Tilea, prieten din copilărie cu tata, era nepotul de fiică al lui Ion Rațiu, lider al Partidului Național din Transilvania. Tata s-a consolat totodată și cu numirea ca ministru de Externe a lui Grigore Gafencu, un vechi prieten și fost jurnalist.

Regele avea prea puține motive pentru a accepta numirea tatei în postul de la Londra, însă Tilea l-a rugat pe Carol să permită rămânerea tatei în Anglia, pentru a compensa lipsa lui de experiență în diplomatie. Tata a notat în memoriile sale: „Regele a fost prins între ciocan și nicovală: afinitățile sale față de germani, pe de o parte, iar pe de alta pericolele implicate de sprijinul acordat de Hitler pretențiilor iredentiste formulate de către unguri și bulgari”.